Publicat pe (https://www.bnm.md)

05.01.2024

Prioritățile în supravegherea bancară ale Băncii Naționale a Moldovei pentru 2024

Sistemul bancar al Republicii Moldova a încheiat anul 2023 cu rezultate pozitive. Totodată, Banca Națională a întreprins măsurile necesare de supraveghere bancară pentru a asigura stabilitatea și viabilitatea sistemului bancar al Republicii Moldova.

În ciuda factorilor externi negativi, indicatorii prudențiali ai băncilor licențiate au rămas în limitele reglementate, reflectând reziliența sectorului bancar ca rezultat al reformelor desfășurate în ultimii ani.

De asemenea, pe parcursul anului s-a observat o temperare a intensității provocărilor la adresa băncilor, dar acestea nu au dispărut în totalitate.

În contextul existenței unor riscuri semnificative de natură individuală și macroeconomică, Banca Națională a Moldovei a stabilit, pentru anul 2024, cele mai importante domenii în procesul de supraveghere bancară atât în cadrul supravegherii din oficiu, cât și al controalelor pe teren.

Astfel, pe parcursul anului 2024, procesul de supraveghere bancară va fi concentrat în principal asupra următoarelor domenii:

- **I. Guvernanța corporativă**
- **II. Riscul de credit**
- **III. Riscul ratei dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare**
- **IV. Analiza, evaluarea și soluționarea vulnerabilităților aferente sistemelor de plăți și de decontare și serviciilor de plată**
- **V. Prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului**
- **VI. Identificarea și gestionarea eficientă a riscului asociat tehnologiilor informațiilor și comunicațiilor.**

I. Guvernanța corporativă

Guvernanța corporativă joacă un rol-cheie în asigurarea unei administrări prudente și sănătoase a unei bănci. În anii precedenți, Banca Națională a acordat o atenție sporită pentru evaluarea adecvării funcțiilor de control intern în bănci, și anume practicilor de gestionare a riscurilor, în special în ceea ce privește identificarea, măsurarea anticipativă și diminuarea riscurilor în timp util, existenței unei structuri organizatorice transparente cu linii clare de raportare și o cultură corporativă adecvată, segregării responsabilităților și independenței funcțiilor de control, componenței depline a organelor de conducere prevăzute de statut etc.

Drept urmare, au fost emise măsuri și recomandări pentru îmbunătățirea cadrului de control intern. Astfel, existența unor funcții de control intern robuste minimizează expunerea băncilor la riscuri excesive.

În acest context, pe parcursul anului 2024, Banca Națională va continua evaluarea adecvării cadrului de control intern, în special prin evaluarea acțiunilor întreprinse de bănci ca urmare a recomandărilor aferente controalelor efectuate, prin prisma conformării cadrului legal și cerințelor de supraveghere, asigurării controlului corespunzător al riscurilor și existenței unui proces independent și eficient de luare a deciziilor.

Totodată, Banca Națională își propune să evalueze modul în care rezultatele testărilor la stres efectuate de bănci (inclusiv scenariile care au la bază informații negative apărute în social media) sunt folosite în managementul lichidității și, în mod particular, în calibrarea rezervei de lichiditate.

II. Riscul de credit

Riscul de credit, în contextul vulnerabilităților externe, rămâne și în anul 2024 un domeniu de interes sporit în procesul de supraveghere, întrucât calitatea portofoliului de credite poate avea un impact direct și semnificativ asupra capitalului băncilor.

Existența unui proces adecvat de identificare, măsurare și monitorizare a riscului, precum și de recuperare a creditelor derecunoscute este un domeniu de interes pentru supraveghetori și contribuie la determinarea nivelului real al riscului de credit în sistemul bancar.

Evaluarea practicilor de creditare ale băncilor va permite asigurarea faptului că acestea continuă să fie solide și conforme cu profilul de risc și cu reglementările în vigoare, iar riscurile sunt identificate și gestionate corespunzător.

Analizând rezultatele financiare preliminare ale sectorului bancar, constatăm că, pe parcursul a unsprezece luni ale anului 2023, acesta a conturat o tendință pozitivă.

În această perioadă, portofoliul de credite s-a majorat cu 1 738,7 mil. lei (2,8 %), până la 63 365,9 mil. lei. Cele mai importante creșteri au fost înregistrate la creditele de consum (11,5%) și la creditele acordate pentru procurarea/construcția imobilului (6,5%). Actualmente, calitatea acestora este favorabilă. Creditele pentru procurarea/construcția imobilului și creditele de consum clasificate în categorii neperformante dețin ponderi mici în totalul creditelor acordate în ramurile respective, constituind 2,4% și, respectiv, 5,7%.

Calitatea portofoliului de credite pe sector a înregistrat o îmbunătățire nesemnificativă comparativ cu finele anului precedent, ca urmare a descreșterii soldului creditelor neperformante cu 1,8 la sută. Astfel, ponderea creditelor neperformante în totalul creditelor a constituit 6,2 la sută, fiind în micșorare cu 0,2 puncte procentuale față de finele anului precedent.

De asemenea, în cadrul supravegherii continue pe parcursul anului 2024 va fi monitorizată evoluția creditelor acordate persoanelor fizice, luând în considerare creșterea semnificativă a acestora.

Totodată, riscul de credit rămâne a fi un aspect important supus evaluării în cadrul controalelor pe teren, cu o atenție aparte pentru ramurile sus-menționate, prin evaluarea procedurilor de acordare și monitorizare, precum și a dinamicii acestor credite în raport cu apetitul la risc al băncilor și recuperarea acestora, mai ales în cazul creditelor de consum care, în mare parte, sunt acordate fără garanții materiale.

III. Riscul ratei dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare

Având în vedere noile cerințe legale, în special, includerea începând cu anul 2023 a Raportului privind calculul modificării valorii economice ca urmare a schimbării nivelurilor ratelor dobânzii, s-a observat că unele bănci au o sensibilitate înaltă la riscul ratei dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare (IRRBB). Astfel, în anul 2024, riscul IRRBB va fi verificat în vederea evaluării corectitudinii efectuării calculelor de către bănci privind modificarea potențială a valorii economice ca urmare a schimbării nivelurilor ratelor dobânzii, precum și a măsurilor și instrumentelor adoptate de către bănci pentru gestionarea acestui risc.

IV. Analiza, evaluarea și soluționarea vulnerabilităților aferente sistemelor de plăți și de decontare și serviciilor de plată

Aria de competențe ale Băncii Naționale pe domeniul ce vizează sistemele de plăți și de decontare și serviciile de plată devine tot mai complexă, în special, în contextul digitalizării serviciilor de plată și al implementării în anul 2024 a plăților instant. Având în vedere că funcționarea stabilă și eficientă a infrastructurilor pieței financiare, a schemelor, aranjamentelor și instrumentelor de plată este esențială pentru stabilitatea financiară, pentru implementarea politicii monetare și promovarea încrederii publicului în efectuarea plăților fără numerar, monitorizarea și supravegherea riscurilor asociate acestui domeniu este o componentă importantă a procesului de monitorizare și supraveghere.

În cadrul procesului de monitorizare și supraveghere a sistemelor de decontare și plăți și serviciilor de plată o atenție sporită se va acorda acțiunilor întreprinse de către prestatorii de servicii de plată în scopul asigurării continuității și eficienței activității desfășurate în sistemele de plăți (locale și internaționale), precum și acțiunilor întreprinse de către aceștia în vederea sporirii încrederii utilizatorilor serviciilor de plată în instrumentele de plată fără numerar. În acest context, Banca Națională își va concentra eforturile asupra următoarelor aspecte:

- monitorizarea și evaluarea infrastructurilor pieței financiare și analiza rezilienței operaționale a băncilor, în calitate de participanți la aceste infrastructuri;
- evaluarea serviciilor de plată prin prisma digitalizării acestora, în vederea oferirii unor servicii sigure și creșterii încrederii utilizatorilor de servicii de plată în efectuarea plăților fără numerar;
- analiza interacțiunii băncilor în calitate de prestatori de servicii de plată cu entitățile terțe implicate în prestarea serviciilor de plată (Centrele de procesare cu carduri, Prestatorii de servicii de plată licențiați în străinătate, Sistemele de plăți internaționale cu carduri etc.).

Acțiunile preconizate sunt menite să contribuie la consolidarea sistemului de plăți din Republica Moldova și la gestionarea eficientă a riscurilor operaționale și de lichiditate de către prestatorii de servicii de plată, precum și să faciliteze implementarea unor noi instrumente de plată, inclusiv pornind de la tendințele de digitalizare a produselor și serviciilor în domeniul plăților și să încurajeze utilizarea plăților fără numerar.

V. Prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

Pe parcursul anului 2024, în eforturile sale de a gestiona riscurile asociate spălării banilor și finanțării terorismului (SB/FT) și pentru a asigura conformitatea cu standardele naționale și internaționale în domeniu, Banca Națională va continua activitățile de identificare și evaluare a riscurilor noi sau emergente, asociate, inclusiv cu evoluția tehnologiilor financiare sau altor instrumente inovatoare; jurisdicțiilor care sunt considerate vulnerabile la activități de SB/FT sau de eludare a sancțiunilor internaționale și, subsecvent, va utiliza abordarea bazată pe risc în supravegherea entităților raportoare care intră în aria sa de responsabilitate.

De asemenea, Banca Națională va evalua și consolida procesele sale interne pentru identificarea și gestionarea riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului, pentru a aborda noile riscuri identificate sau pentru a se conforma noilor reglementări. În acest sens, cu suportul tehnologiilor avansate implementate, se vor dezvolta tehnici și analize de date, pentru a îmbunătăți capacitatea de monitorizare și de detectare a activităților suspecte, inclusiv în scop de control al instrumentelor și practicilor aplicate de către entități pentru abordarea amenințărilor și vulnerabilităților naționale asociate domeniului, precum corupția, evaziunea fiscală, contrabanda, traficul de droguri și crimele informatice.

Totodată, se va urmări promovarea conștientizării și educației continue în entitățile supravegheate în scopul îmbunătățirii cunoștințelor și abilităților de gestiune eficientă a riscurilor și schimbărilor legislative în domeniul AML/CFT.

Colaborarea strânsă cu alte autorități de reglementare și de aplicare a legii, precum și cu instituțiile financiare va constitui o altă prioritate, pentru a facilita schimbul operant de informații relevante legate de activitățile suspecte și pentru a combate în mod eficient fenomenul de spălare a banilor și finanțare a terorismului.

VI. Identificarea și gestionarea eficientă a riscului asociat tehnologiilor informațiilor și comunicațiilor

Supravegherea în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) este esențială pentru asigurarea securității și integrității sistemelor informatice. Obiectivele de supraveghere în acest domeniu sunt adaptate amenințărilor și progreselor tehnologice actuale.

Pe parcursul anilor, băncile au înregistrat progrese semnificative în asigurarea identificării, gestionării și monitorizării riscurilor asociate tehnologiei informației. Cu toate acestea, devine evident că în epoca digitală actuală riscurile tehnologiei informației și reziliența operațională necesită o supraveghere constantă și continuă, dat fiind potențialul impact asupra stabilității financiare. Ca răspuns la aceste provocări, noul Regulament TIC care urmează a fi aprobat va oferi un cadru robust pentru gestionarea riscurilor tehnologiei informației și va spori reziliența operațională a băncilor.

În acest context, Banca Națională a Moldovei planifică pentru anul 2024 o evaluare detaliată a situației în domeniul TIC, analizând eficacitatea măsurilor de control implementate de către bănci. Accentul va fi pus în mod deosebit pe aspecte precum guvernanța securității informației, monitorizarea sistemelor și serviciilor bancare, gestionarea vulnerabilităților și controalele împotriva atacurilor cibernetice. Un aspect crucial al evaluării va fi asigurarea că băncile își testează planurile de continuitate a activității și demonstrează reziliență operațională cu privire la toate operațiunile critice.

În vederea consolidării supravegherii, Banca Națională va asigura supravegherea off-site în domeniul TIC cu ajutorul unui chestionar ce urmează a fi diseminat către bănci, evaluând riscurile majore la care sunt expuse băncile licențiate. Aceste eforturi sunt orientate spre îmbunătățirea capacităților de reziliență ale băncilor și asigurarea unei protecții corespunzătoare împotriva amenințărilor și atacurilor cibernetice.

2023

- Prioritățile în supravegherea bancară ale Băncii Naționale a Moldovei pentru anul 2023 [1]

2022

- Prioritățile în supravegherea bancară ale Băncii Naționale a Moldovei pentru anul 2022 [2]

2021

- Prioritățile în supravegherea bancară ale Băncii Naționale a Moldovei pentru anul 2021 [3]

2020

- Prioritățile în supravegherea bancară ale Băncii Naționale a Moldovei pentru anul 2020 [4]

2019

- Prioritățile în supravegherea bancară ale Băncii Naționale a Moldovei pentru anul 2019 [5]

2018

— Prioritățile supravegherii bancare ale Băncii Naționale a Moldovei pentru anul 2018 [6]

2017

— Prioritățile în supravegherea bancară ale Băncii Naționale a Moldovei pentru anul 2017 [7]

Vezi și

Tag-uri
depozite [8]
credite [9]
statistica [10]
capitalul [11]
activele [12]
lichiditatea [13]
soldul creditelor [14]
profitul băncilor [15]
banca [16]

Sursa URL:
https://www.bnm.md/ro/content/psb

Legături conexe:

[1] https://www.bnm.md/ro/content/prioritatile-supravegherea-bancara-ale-bancii-nationale-moldovei-pentru-anul-2023
[2] https://www.bnm.md/ro/content/prioritatile-supravegherea-bancara-ale-bancii-nationale-moldovei-pentru-anul-2022
[3] https://www.bnm.md/ro/content/prioritatile-supravegherea-bancara-ale-bancii-nationale-moldovei-pentru-anul-2021
[4] https://www.bnm.md/ro/content/prioritatile-supravegherea-bancara-ale-bancii-nationale-moldovei-pentru-anul-2020
[5] https://www.bnm.md/ro/content/prioritatile-supravegherea-bancara-ale-bancii-nationale-moldovei-pentru-anul-2019
[6] https://www.bnm.md/ro/content/prioritatile-supravegherii-bancare-ale-bancii-nationale-moldovei-pentru-anul-2018
[7] https://www.bnm.md/ro/content/prioritatile-supravegherea-bancara-ale-bancii-nationale-moldovei [8] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=depozite [9] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=credite [10] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=statistica [11] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=capitalul [12] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=activele [13] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=lichiditatea [14] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=soldul creditelor [15] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=profitul băncilor [16] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=banca